

Lovforslagets Paragraffer, det stillede Ændringsforslag samt Spørgsmaalet om Lovforslagets Overgang til tredje Behandling sættes til Forhandling under eet.

Ordføreren (Carl Hansen): Det foreliggende Lovforslag har haft adskillige Forgængere. Der blev i 1902 vedtaget en Lov om Tilskud til private Realskoler, hvorved der bevilgedes et Tilskud paa 15,000 Kr., der skulde fordeles til Skolerne saaledes, at hver fik, hvad der svarer til 2 pCt. af samtlige Lærerlønninger ved Skolen. Denne Lov efterfulgtes i 1904 af en lignende Lov, som omfatter Pensionskasserne ved de højere Almenskoler, og ved den stilledes ligeledes 15,000 Kr. til Raadighed efter den nævnte Regel. Desuden har vi ogsaa i Højskoleloven i 1902 vedtaget en Bevilling paa 10,000 Kr. til Højskoleforeningens Understøttelseskasse. I 1906 bevilgede man 4,000 Kr. til den Danske Friskoleforenings Understøttelseskasse, og endelig bevilgedes der i Samlingen 1911—12: 8,000 Kr. til Pensionskassen for Børnesagens Arbejdere. Disse Pensionskasser har i Virkeligheden været nødvendige, idet der for alle disse Skoler eller Institutioner har bestaaet en Art Konkurrenceforhold med det offentlige Skolevæsen. De har maattet hente deres Lærere fra det samme Omraade, hvor det offentlige Skolevæsen henter sine Lærere, men deraf fulgte, at de ogsaa har maattet stille deres Lærere saa gunstigt, at de overhovedet har kunnet faa dem og beholde dem.

Det foreliggende Lovforslag kommer ind paa et noget andet Omraade. Det er Handelsskolerne, det her gælder. De har ønsket at oprette en Pensionskasse for deres Lærere, og der er stillet Forslag derom fra Handelsministerens Side, men Handelsskolerne er Fagskoler, og vi er klare over, at saa snart denne Lov bliver vedtaget, vil man fra andre Fagskoler søge at oprette lignende Pensionskasser, og det er ret bekendt, at de tekniske Skoler kun venter paa denne Lovs Vedtagelse for at danne lignende Pensionskasser. Disse Fagskoler staar imidlertid ikke helt i samme Forhold til det offentlige Skolevæsen som de førnævnte Skoler. Det er Fagskoler, hvor den faglige Undervisning og Dygtiggørelse kommer mest i Forgrunden. Desuden er der heller ikke paa dette Omraade nogen Konkurrence fra det offentlige Side. Hidtil har hverken Staten eller Kommunen taget den faglige Undervisning op. Derfor er Lærerne noget anderledes stillede ved

disse Skoler. Vel falder en hel Del af Fagene sammen med de offentlige Skolers Undervisningsfag, men for største Delen maa det være faglige Lærere, de har Brug for. Der er ogsaa et andet Forhold, der gør sig gældende. Ved disse Skoler har man væsentligt holdt sig til Aftenskoler, kun et Mindretal af Skolerne er Dagskoler. Jeg kan i saa Henseende henvisse til, hvad der derom staar i Betænkningen. Udvalget indhentede for Handelsskolens Vedkommende i 1911, da et tilsvarende Lovforslag forelaa, en Del Oplysninger. Det viste sig derved, at af de 66 den Gang bestaaende Handelsskoler var kun 8 Dagskoler, Resten Aftenskoler. Men disse kan hjælpe sig og hjælper sig i Virkeligheden ogsaa med Timelærere, som kun stiller en ret begrænset Del af deres Arbejdstid til Raadighed for Skolerne og altsaa ikke har deres Hovednæringsvej som Lærere ved Handelsskolerne. Det samme gælder vel de tekniske Skoler. Jeg vil nævne en Ting til, som ogsaa er oplyst i Betænkningen. Der var ved disse 66 Skoler i 1911 452 Lærere — et meget stort Tal til 66 Skoler —, men ikke mindre end 331 af dem var ansatte i andre pensionsberettigende Stillinger. Hovedsagelig var det Lærere ved andre Skoler, navnlig ved det offentlige Skolevæsen, der havde nogle faa Timers Arbejde ved Handelsskolerne.

Udvalget har dog ment, at der var saa megen Lighed mellem Fagskolerne og de Skoler, jeg før nævnede, Realskoler og private højere Almenskoler, at man maatte stille dem nogenlunde lige, men Udvalget har tillige ment, at det var nødvendigt her at fastsætte særlige Regler. Hidtil har de gældende Love paa dette Omraade været affattede nogenlunde efter den samme Receipt som det foreliggende Lovforslag, idet man har stillet til Ministerens Raadighed et Beløb, der svarede til 2 pCt. af Lærerlønningerne, og saa har man anført en Sum, som Tilskuddet ikke maatte overstige; i det foreliggende Lovforslag er det 4,000 Kr. Denne Bestemmelse har Udvalget af to Grunde ment at maatte fravige. For det første har det vist sig, at det Maksimum for Tilskuddet, man satte i baade Loven af 1902 og i Loven af 1904, nemlig 15,000 Kr., har man for længst overskredet. Da det har vist sig, at der ikke længere af dette Beløb kunde ydes 2 pCt. af Lærerlønningerne, har man ved Finansloven forhøjet Beløbet til 25,000 Kr. Dette Beløb er ikke fuldt medgaaet. I det sidste Finansaar, 1911—12, medgik der 24,689 Kr. til Pensionskassen for Realsko-